

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 337/2017-20

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 14. júna 2017 predbežne prerokoval sťažnosť obchodnej spoločnosti [REDACTED], vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivý súdny proces zaručeného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5 Obdo 59/2016 z 21. decembra 2016 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť obchodnej spoločnosti [REDACTED], o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 10. apríla 2017 doručená sťažnosť obchodnej spoločnosti [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľka“), vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivý súdny proces zaručeného v čl. 6 ods. 1

Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 5 Obdo 59/2016 z 21. decembra 2016.

2. Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že v konaní vedenom pod sp. zn. 33 Exre 5/2015 sa sťažovateľka svojím návrhom podaným Okresnému súdu Bratislava I (ďalej len „okresný súd“) 2. januára 2015 domáhala podľa § 200a Občianskeho súdneho poriadku začatia konania o zosúladenie právneho stavu zapísaného v obchodnom registri s faktickým stavom v súvislosti s údajmi o obchodnej spoločnosti [REDAKOVANÉ], ktorá bola z obchodného registra vymazaná 30. septembra 2014, avšak podľa sťažovateľky na jej výmaz, a teda zánik neboli splnené zákonné predpoklady, pretože v čase jej výmazu z obchodného registra mala minimálne dvoch dlžníkov vrátane sťažovateľky, a teda na jej majetok malo byť vyhlásené konkurzné konanie. Z uvedených dôvodov sa sťažovateľka svojím návrhom domáhala, aby okresný súd „... zrušil rozhodnutie o výmaze a zapísal dlžníka do obchodného registra...“, konanie o tomto návrhu však z dôvodu neodstrániteľnej podmienky konania, ktorým bol zánik obchodnej spoločnosti [REDAKOVANÉ], okresný súd svojím uznesením č. k. 33 Exre 5/2015-36 z 18. novembra 2015 zastavil. Rozhodnutie okresného súdu ako vecne správne potvrdil aj krajský súd svojím uznesením sp. zn. 1 Cob 356/2015 z 29. januára 2016. Dovolanie sťažovateľky proti označenému uzneseniu krajského súdu najvyšší súd napádaným uznesením sp. zn. 5 Obdo 59/2016 z 21. decembra 2016 ako neprípustné odmietol.

3. Sťažovateľka v sťažnosti okrem iného uviedla:

„Porušovateľ tak isto ako aj OSBA I a KSBA sa však vôbec nezaoberal skutočnosťou, že pre výmaz dlžníka z obchodného registra neboli splnené zákonné podmienky, a teda dlžník napriek tomu, že bol z obchodného registra vymazaný stále existuje. Týmto prísne formalistickým postupom došlo zo strany porušovateľa k odňatiu možnosti sťažovateľa konať pred súdom (denegatio iustitiae), čím bolo porušené jeho právo na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd“

4. Vzhľadom na uvedené sťažovateľka žiada, aby ústavný súd po prijatí jej sťažnosti na ďalšie konanie nálezom takto rozhodol:

„1. NSSR uznesením zo dňa 21.12.2016 sp. zn. 5 Obdo/59/2016 o dosiahnutie zhody medzi zápisom v obchodnom registri a skutočným stavom po preskúmaní zákonnosti rozhodnutia porušil právo sťažovateľa na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

2. Ústavný súd Slovenskej republiky zrušuje rozhodnutie NSSR sp. zn. 5Obdo/59/2016 zo dňa 21.12.2016 a vracia mu vec na ďalšie konanie.

3. Ústavný súd Slovenskej republiky sťažovateľovi priznáva náhradu trov právneho zastúpenia v sume 374,83 EUR, ktorú je porušovateľ povinný vyplatiť na účet právneho zástupcu... do 15 dní od právoplatnosti tohto nálezu.“

II.

5. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

6. Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí senátu bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom

prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

7. Najvyšší súd napádané rozhodnutie v podstatnej časti odôvodnil takto:

„Dovolateľ prípustnosť dovolania odôvodnil tým, že mu bola odňatá možnosť konať pred súdom, lebo spoločnosť [REDAKOVANÉ]... bola vymazaná z obchodného registra, hoci neboli naplnené všetky predpoklady k jej vymazaniu, keďže jeho pohľadávka prihlásená v lehote určenej likvidátorom v sume 4 718,40 eur nebola uspokojená...

S prihliadnutím na obsah dovolania a v ňom vytýkané nesprávnosti postupu odvolacieho sudu sa dovolací sud osobitne zaoberal otázkou, či navrhovateľovi bola odňatá možnosť konať pred súdom. Dovolateľ prípustnosť dovolania a tým aj odňatie možnosti konať pred súdom odôvodnil skutočnosťou, že spoločnosť [REDAKOVANÉ]... bola vymazaná z obchodného registra, hoci neboli naplnené všetky predpoklady k jej vymazaniu...

Pod odňatím možnosti konať pred súdom v zmysle ustanovenia § 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p. treba rozumieť procesne nesprávny postup súdu, ktorý má za následok znemožnenie realizácie procesných oprávnení účastníka konania, ktoré mu v občianskom súdnom konaní priznáva Občiansky súdny poriadok. Musí ísť o znemožnenie realizácie konkrétnych procesných práv, ktoré by inak mohol účastník pred súdom uplatniť a z ktorých bol v dôsledku nesprávneho postupu súdu vylúčený. Nie je pritom rozhodujúce, či bola účastníkovi odňatá možnosť konať pred súdom postupom odvolacieho súdu, alebo v dôsledku postupu súdu prvého stupňa a odvolací sud v tomto smere neurobil nápravu. K odňatiu možnosti konať pred súdom môže dôjsť nielen činnosťou súdu, ktorá predchádzala rozhodnutiu, ale aj samotným rozhodnutím.

Odvolací súd pri rozhodovaní vychádzal zo skutočnosti zistených súdom prvej inštancie a to, že v čase podania návrhu na zhodu medzi zápisom v obchodnom registri a skutočným stavom bola spoločnosť [REDAKOVANÉ]... už viac ako tri mesiace z obchodného registra vymazaná, čím v zmysle ustanovenia § 68 ods. 1 Obchodného zákonníka zanikla. Odvolací súd sa podrobne vysporiadal s otázkou začatia konania podľa § 200a O. s. p. Dovolací súd si skutočnosti, uvedené odvolacím súdom v celom rozsahu

osvojuje, na ne poukazuje a ešte dodáva, že v rámci tohto konania nemôže súd ani prejudiciálne riešiť otázku platnosti, či neplatnosti právnych úkonov, na základe ktorých došlo k výmazu spoločnosti. Prejudiciálnym posúdením by súd konštituoval nový stav, ktorý by sám vyvolal, pričom účelom konania je naopak odstrániť stav nesúladu medzi napísaným a skutočným stavom.

Uvedené zdôvodnenie rozhodnutia odvolacím súdom považuje dovolací súd za dostatočné a vyčerpávajúce...

Vzhľadom na uvedené skutočnosti, dovolací súd dospel k záveru, že rozhodnutie odvolacieho súdu netrpí vadou uvedenou v ustanovení § 237 písm. f) O. s. p.

Keďže v prejednávanej veci dovolanie nie je prípustné podľa § 239 O. s. p. a dovolací súd nezistil, že by konanie pred odvolacím súdom bolo postihnuté niektorou z uvedených väd, dovolanie v tejto veci preto ani podľa § 237 O. s. p. prípustné nie je. So zreteľom na vyššie uvedené preto dovolací súd dovolanie navrhovateľa odmietol, nakoľko smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné (§ 447 písm. c) O. s. p.).“

8. Z citovaného rozhodnutia najvyššieho súdu je zrejmé, že najvyšší súd sa v prvom rade sústredil na preskúmanie prípustnosti dovolania sťažovateľky, ktorá jeho prípustnosť odôvodnila danosťou dôvodu zmätočnosti podľa § 237 písm. f) Občianskeho súdneho poriadku, a to že sa jej postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, ktorý údajne vadný postup (t. j. proces prejednávania veci) sťažovateľka však celkom nesprávne stotožnila s pre ňu neuspokojivým výsledkom konania o jej návrhu, keďže jej nebolo vyhovené a konanie o jej návrhu bolo zastavené. Inými slovami, sťažovateľka stmelila, resp. zamenila vecnú (hmotnoprávnu) výsledkovosť konania za nesprávny (procesný) postup a tieto skutočnosti, tak ako to uviedol už aj najvyšší súd, nemožno zamieňať. Sťažovateľka, ktorá bola navyše aj v konaní pred všeobecnými súdmi kvalifikovane právne zastúpená advokátom, v podanom dovolaní neuviedla žiadne také procesné pochybenie či už okresného súdu alebo krajského súdu, v dôsledku ktorého by jej bolo znemožnené realizovať jej legitímne priznané „procesné“ práva. Neúspech v spore automaticky neznamená, že by sa účastníkovi konania odňala možnosť konať pred súdom. Vzhľadom na zistenie najvyššieho súdu o neprípustnosti dovolania sťažovateľky najvyšší súd už nemal

dôvod vecne (meritórne) sa zaoberať a preskúmať dovolaním napadnuté rozhodnutie krajského súdu, avšak aj napriek tomu najvyšší súd v tomto smere vyslovil svoje stanovisko, že sa stotožňuje so závermi krajského súdu, že vec nemohol meritórne prejednať z dôvodu právnej neexistencie obchodnej spoločnosti, opravy zápisu o ktorej v obchodnom registri sa sťažovateľka domáhala, a uvedený záver je ústavne rovnako udržateľný, a nie nedôvodný.

9. O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03).

10. Závery najvyššieho súdu možno považovať za logické, ústavne udržateľné a podľa ústavného súdu im nemožno vyčítať takú svojvoľnosť, ktorá by mala za následok arbitrárnosť napadnutého rozhodnutia najvyššieho súdu, preto ústavný súd sťažnosť sťažovateľky už po jej predbežnom prerokovaní ako zjavne neopodstatnenú odmietol (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

11. V súvislosti s právnym zastúpením sťažovateľky ústavný súd ešte podotýka, že pre účely konania pred ústavným súdom ju nepovažoval za kvalifikovane právne zastúpenú advokátom, aj keď predložila „*plnomocenstvo*“, ktoré však advokátovi v mene sťažovateľky udelila osoba, ktorá v zmysle výpisu z obchodného registra týkajúceho sa sťažovateľky nie je osobou oprávnenou v mene sťažovateľky konať, pričom táto osoba ústavnému súdu ani nepreukázala, žeby pre účely tohto právneho úkonu (udelenia splnomocnenia) bola sama splnomocnená takouto osobou (štatutárom) oprávnenou v mene sťažovateľky konať.

12. Keďže sťažnosť bola odmietnutá ako celok a rozhodnutie o zrušení napadnutého rozhodnutia najvyššieho súdu, ako aj rozhodnutie o priznaní sťažovateľke náhrady trov konania je viazané na vyslovenie porušenia jej práva alebo slobody (čl. 127 ods. 2 prvá veta ústavy), ústavný súd o tých častiach sťažnosti, ktorými sa sťažovateľka domáhala týchto nárokov, už nerozhodoval.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 14. júna 2017